

Suhdannebarometri

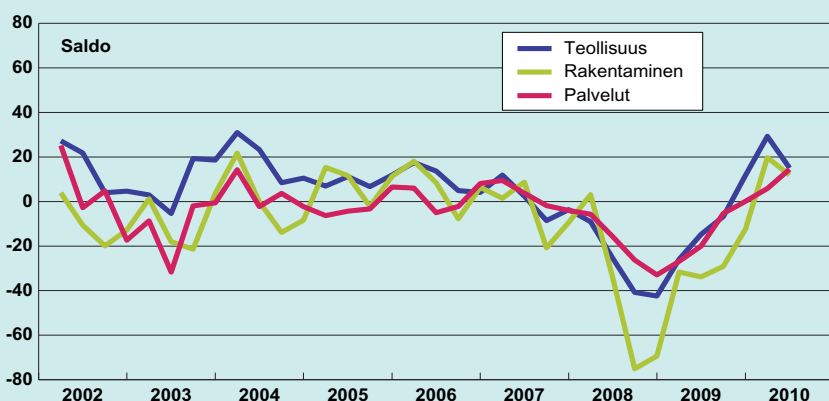
Elokuu 2010

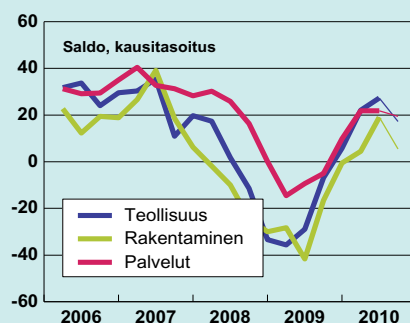
Suhdannebarometri

Elokuu 2010

Suhdannenäkymät

Tuotanto- ja myyntiodotus

Suhdanteet elokuussa 2010

- Suhdannetilanne kohentunut selvästi alkuvuonna: matalalta lähtötasolta on noustu lähes keskimääräiseen
- Uusia tilauksia saatu aiempaa runsaammin ja kapasiteetin käyttöaste noussut vähitellen
- Lähiaikojen näkymät melko hyvät: asteittaista elpymistä loppuvuodelle
- Kansainvälisen talouden odotusindikaattorit yhä melko korkealla, kasvunnuasteita korotettu yleisesti
- Finanssimarkkinoiden levottomuus hieman laantunut viime viikkoina

EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdannekuva on parantunut kevään ja alkukesän aikana. Vaikka lähtötaso olikin huomattavan matala, suhdanteiden kuvataan nyt kohentuneen jo melko lähelle pitkäaikaisia keskiarvoja. Uusien tilausten kasvu ja tilauskannan toipuminen on jatkunut, ja tuotannon määrä on noussut. Elpyminen on ollut tuntuvinta rakentamisessa ja teollisuudessa, kun taas palvelualoilla käänne parempaan on vielä ollut loivempi.

Yleisen suhdannekuvan ennustetaan asteittain paranevan myös loppuvuonna. Tuotannon kasvu jatkuisi ja kannattavuus parani melko yleisesti. Henkilöstön määrän ei enää odoteta vähenevän.

Elpymisen odotetaan jatkuvan loppuvuoden

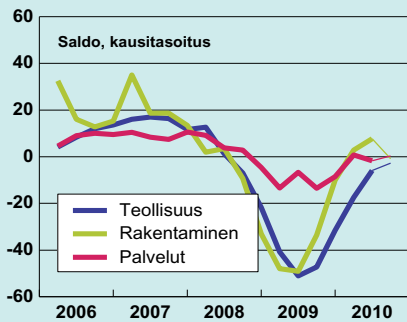
Teollisuusyritysten suhdannenäkymät ovat pysyneet melko positiivisina, ja asteittaisen elpymisen odotetaan jatkuvan loppuvuonna. Tuotanto kasvaisi maltillisesti ja kannattavuus kohenisi jonkin verran. Suhdannenäkymiä luotaava saldoluku oli heinäkuussa +16 (huhtikuussa +29).

Myös rakentamisessa suhdanteiden odotetaan kirkastuvan loppuvuonna. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +12 (huhtikuussa +20). Palvelualat odottavat nousun vauhdittuvan vähitellen. Suhdannenäkymien uusien saldoluku on +14 (huhtikuussa +6).

Myös henkilöstöodotukset varovaisen myönteiset

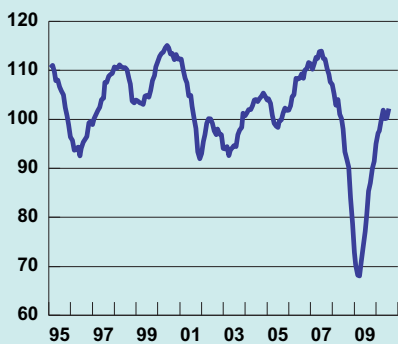
Henkilöstöodotukset ovat jonkin verran aiempaa myönteisemmät. Henkilöstön määrän ei enää odoteta laskevan syksyn aikana. Rakentamisessa työvoimapula yleistyi, ja siitä kärsi jo 30 prosenttia yrityksistä. Heikko kysyntä on kuitenkin selvästi yleisin toiminnan este teollisuudessa ja palvelualoilla. Teollisuuden kapasiteetin käyttöaste on kohentunut, mutta vielä alle pitkäaikaisen keskitason. Heinäkuussa 31 prosentilla yrityksistä oli ylikapasiteettia (huhtikuussa 40 %).

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

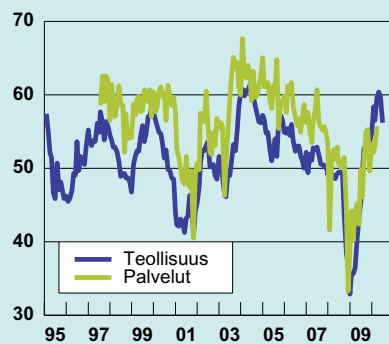
Koko elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat pysyneet melko myönteisinä. Suhdanteiden elpymisen ennustetaan jatkuvan loppuvuonna.

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Lähde: EU:n komissio

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Lähde: ISM

Euron dollarikurssi

Lähde: Suomen Pankki

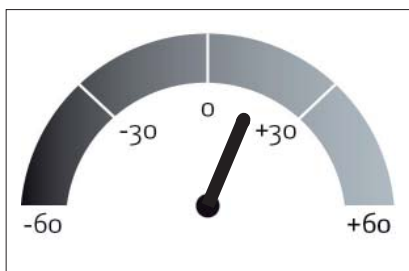
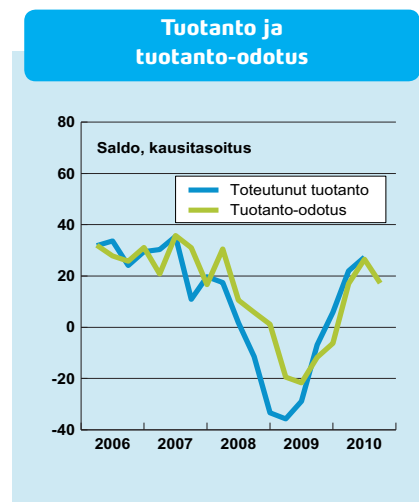
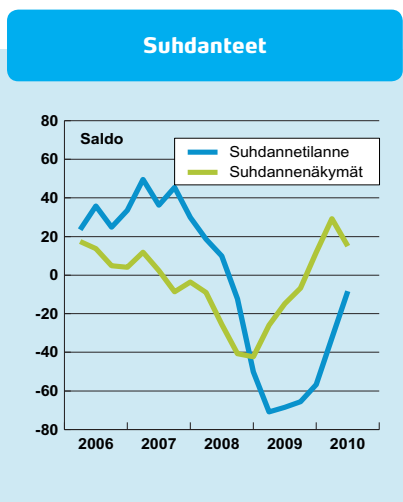
Kansainväliset suhdanneindikaattorit edelleen varsin hyvällä tasolla

Kansainvälisen talouden odotusindikaattorit ovat pysyneet melko korkealla tasolla viime kuukausina, ja maailmantalouden odotetaan elpävän lyhyellä aikavälillä. Monet ennustelaitokset ovat äskettäin selvästi nostaneet maailmantalouden kasvuennusteita kuluvalle vuodelle.

Finanssimarkkinoiden heilunta on jatkunut, vaikkakin viime viikkoina erityisesti osakemarkkinoiden tilanne on osoittanut vakiintumisen merkkejä. Euron kurssi on heikentynyt vuoden alusta varsin voimakkaasti.

Teollisuus

- Suidannekuva kirkastunut odotetusti, tämänhetkinen tilanne jo lähestulkoon keskimääräinen
- Uusia tilauksia saatu aiempaa runsaammin, tilauskanta toipunut jo melko lähelle tavanomaista
- Loppuvuoden aikana suhdanteiden odotetaan paranevan edelleen jonkin verran (saldoluku +16)
- Tuotannon maltillinen kasvu jatkuu, henkilöstö pysyisi lähes ennallaan

Teollisuuden suhdannenäkymät

Suomalaisen teollisuusyritysten mukaan suhdanteet ovat elpyneet selvästi keväällä ja alkukesällä, kuten edellisessä Suhdannebarometrissä ennustettiin. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo lähes keskimääräiseksi. Uusia tilauksia on saatu aiempaa paremmin ja tuotanto on kasvanut. Myös henkilöstön vähentyminen on lähes päättynyt.

Suhdanteet vahvistuvat jonkin verran loppuvuonna

Suhdanneodotukset lähikuukausille ovat edelleen melko myönteiset. Loppuvuoden aikana suhdanteiden ennustetaan jonkin verran paranevan useimmilla teollisuuden toimialoilla. Tuotanto kasvaisi kohtalaista vauhtia ja henkilöstö pysyisi ennallaan.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa +16 (huhtikuussa +29). Nyt 24 prosenttia yrityksistä arvioi suhdanteiden paranevan (huhtikuussa 34 %). Suhdannekuvan heikkenemistä odotti heinäkuussa 8 % (huhtikuussa 5 %) yrityksistä.

Maltillinen kasvu jatkuu

Teollisuuden tuotannon kasvu nopeutui alkukesällä jonkin verran. Tuotannon ennustetaan olevan kasvussa koko loppuvuoden ajan, mutta kasvulukemat jäisivät melko maltillisiksi.

Kapasiteetin käyttöaste on hiljalleen kohentunut, mutta vapaata kapasiteettia on vielä melko yleisesti. Heinäkuussa 31 prosentilla vastaajista oli yhä ylikapasiteettia (huhtikuussa 40 %).

Tilauskanta toipunut jo lähelle keskimääräistä tasoa

Teollisuusyritykset saivat alkukesällä tuntuvasti enemmän uusia tilauksia kuin ensimmäisellä neljänneksellä.

Tilauskanta on elpynyt selvästi, ja sen tämänhetkinen taso jää vain melko vähän pitkäaikaisen keskiarvon alapuolelle.

Valmistusvarastot kasvoivat matalalta tasolta lähelle normaalia.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2008				2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	16	10	-8	-44	-38	-21	-2	-7	19	35		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	18	10	-1	-29	-14	-9	-9	7	35	19		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	82	82	66	44	37	39	42	42	60	69		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	10	3	-24	-55	-59	-51	-49	-49	-30	-9		
Vienti-ilaukanta normaaliin verrattuna	1	-6	-28	-59	-64	-53	-54	-51	-31	-12		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	10	12	15	20	12	-5	-15	-13	-11	-6		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	11	-8	-30	-41	-43	-50	-41	-19	2		
Henkilökunta-odotus seuraavalle 3 kk:lle	4	-10	-28	-47	-40	-48	-35	-21	-11	-1		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	12	-3	-35	-79	-77	-66	-31	11	34		
Vienti-odotus seuraavalle 3 kk:lle	13	-21	-4	-25	18	-15	-10	15	19	20		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	38	55	44	58	67	62	65	56	50	47		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	23	8	1	2	2	1	1	2	3		
puute kapasiteetista	12	8	3	1	1	3	1	0	7	14		
riittämätön kysyntä	18	23	33	55	65	60	61	52	38	29		
muu este	3	4	2	2	1	1	3	4	5	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	18	10	-13	-51	-70	-69	-66	-56	-32	-9		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-25	-40	-43	-26	-15	-7	11	29	16		

Uusien tilausten määrän ennustetaan yhä hieman kasvavan syksyn aikana. Kasvuvauhti hidastuisi kuitenkin selvästi alkukesään nähden.

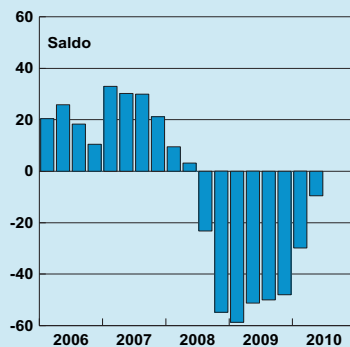
Henkilöstön arvioidaan pysyvän ennallaan

Henkilöstö väheni toisella neljänneksellä enää hieman. Kehitys oli vähän aiemmin arvioitua parempaa. Lähikuukausina henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän vakaana.

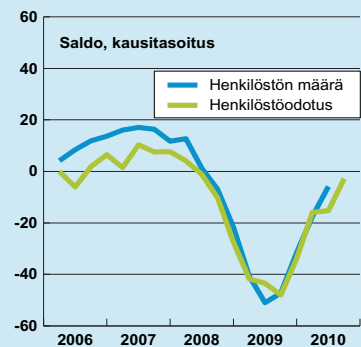
Myyntihinnat kääntyivät odotetusti nousuun alkukesän aikana. Hintojen nousu riitti myös kääntämään kannattavuuden vähän parempaan. Samankaltaisen kehityksen ennustetaan jatkuvan myös lähikuukausina.

Vaikka kysyntä on vähitellen kohenunut, riittämätön kysyntä on yhä ongelmana 29 prosentilla yrityksistä. Työvoimapulaa esiintyy vain yksittäisillä yrityksillä, kun taas kapasiteettipula yleistyivät jonkin verran.

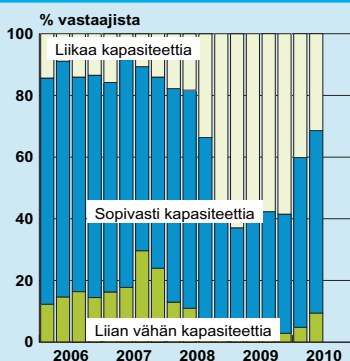
Tilaukanta

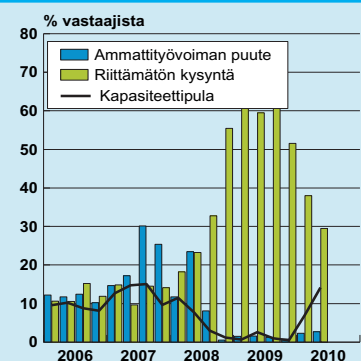
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

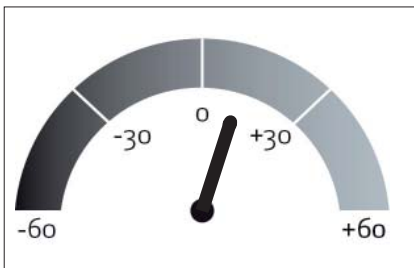
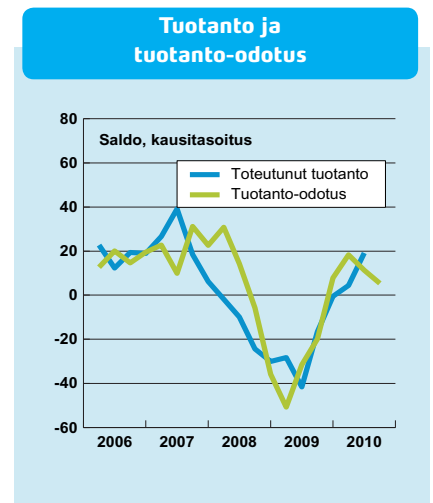
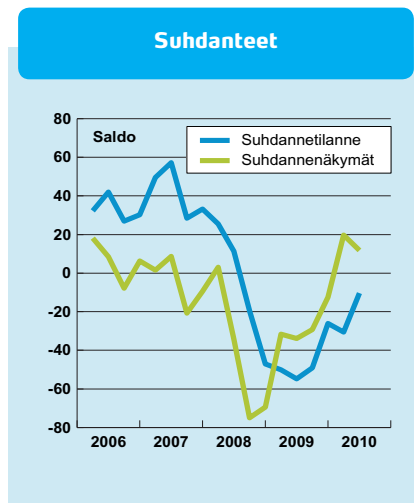

Tuotannon kasvun esteet

Rakentaminen

- Suhdanteen tilanne parantunut alkuvuonna selvästi – tämänhetkinen tilanne vielä hieman alle normaalin
- Tuotanto kasvussa, ja nyt myös henkilöstöä rekrytoitiin lisää
- Elpymisen ennustetaan jatkuvan loppuvuonna (suhdannenäkymien saldoluku +12)
- Työvoimapula on jälleen yleistynyt: uusimmassa tiedustelussa se oli ongelmana 30 prosentilla yrityksistä

Rakentamisen suhdannenäkymät

EK:n heinäkuussa tekemän tiedustelun mukaan rakennusalan suhdanteiden koheneminen on jatkunut. Suhdanteen tilanne on alkuvuonna parantunut tasaisesti, mutta sitä kuvataan vielä vähän normaalia heikommaksi.

Uusia tilauksia saatu aiempaa enemmän – tuotanto kasvaa ja henkilöstössäkään käänne

Uusia tilauksia saatiin alkukesällä aiempaa enemmän ja tilauskanta alkoi selvästi elpyä matalalta lähtötasolta. Tuotanto kasvoi jonkin verran, ja kehitys oli hieman parempaa kuin kolme kuukautta sitten arvioitiin.

Henkilöstön määrä kääntyi kasvuun ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2008. Myös henkilöstökehitys oli aiempia odotuksia parempaa.

Myyntöttömiä huoneistoja on tällä hetkellä edelleen tuntuvasti normaalia vähemmän. Myyntihinnat kääntyivät jälleen nousuun, mutta kannattavuuskehitys oli vielä melko heikkoa kustannusten tuntevan nousun vuoksi.

Elpymisen ennustetaan jatkuvan loppuvuonna

Lähtitulevaisuuden suhdanneodotukset ovat myönteiset, ja yleisen suhdannekuvan ennustetaan jatkavan kohenemistä loppuvuoden aikana.

Lähiaikojen suhdannenäkymiä mitattaava saldoluku oli heinäkuussa +12. Edellisessä tiedustelussa huhtikuussa näkymät olivat lukemassa +20. Suhdannekuvan kirkastumista odotti uusimmassa kyselyssä 23 prosenttia ja sen synkkenemistä 11 prosenttia vastaajayrityksistä.

Uusien tilausten kasvun ennustetaan jatkuvan myös alkusyksyllä.

Tuotannon kasvuvauhdin arvioidaan olevan lähikuukausien aikana melko hidasta. Sen sijaan vuoden lopulla tuotannon kasvun ennustetaan nopeutuvan kausitasoitetuilla luvuilla mitattuna. Henkilöstön määrässä ei odoteta tapahtuvan suuria muutoksia syksyn aikana.

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

	2008				2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	7	-14	-48	-40	-25	-7	-17	-8	33		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	38	10	-63	-70	-8	-3	-18	-2	35	21		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	87	86	67	41	45	64	66	60	64	78		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	0	-3	-10	-60	-57	-53	-41	-42	-47	-25		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-15	-20	-55	-43	-52	-58	-58	-62	-64	-34		
Myyttömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-16	-6	1	6	-1	-25	-51	-41	-60	-33		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	36	-6	-66	-57	-17	-28	-41	-9	38		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	41	-38	-62	-69	-6	-39	-42	-14	35	-5		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	1	-37	-29	-57	-14	-79	-50	-58	-38		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	28	-39	1	-29	-27	8	14	70	-8		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	56	73	79	77	64	62	64	76	60		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	35	42	16	14	11	17	10	11	20	30		
puute kapasiteetista	6	0	4	0	0	0	2	0	1	9		
riittämätön kysyntä	11	16	50	64	61	38	50	49	50	31		
muu este	6	0	7	6	5	6	2	5	5	2		
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	26	11	-19	-47	-50	-54	-49	-26	-31	-10		
Suhdanne näkymät lähitulevaisuuteen	3	-35	-75	-69	-31	-33	-30	-12	20	12		

Työvoimapula yleistynyt jälleen

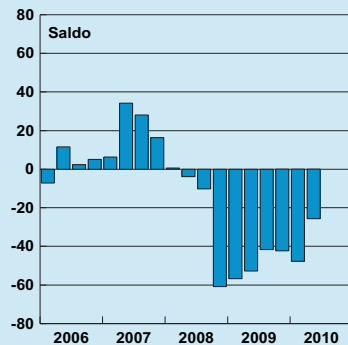
Kapasiteetin käyttöaste on noussut selvästi alkuvuoden aikana. Kapasiteettia on kuitenkin vielä vapaana hieman pitkäaikaista keskiarvoa enemmän.

Tällä hetkellä noin viidenneksellä yrityksistä on vapaata kapasiteettia, kun vuosi sitten vastaava tilanne oli yli kolmasosalla.

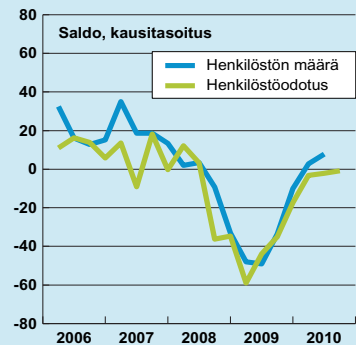
Ammattityövoimapula yleistyi selvästi kesäkauden alussa. Nyt sen koki ongelmaksi jo 30 prosenttia rakennusalan vastaajista. Riittämätön kysyntä vaivaa kuitenkin vielä lähes kolmasosaa yrityksistä.

Rakennusyritykset arvioivat myyntihintojensa nousevan selvästi loppuvuonna. Kustannusten nousun vuoksi kannattavuus laskisi kuitenkin yhä hieman.

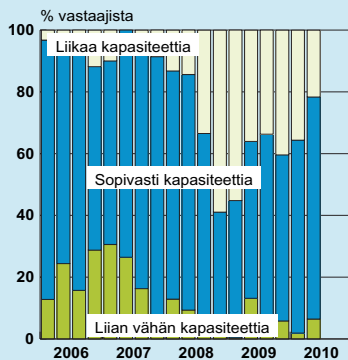
Tilaukanta

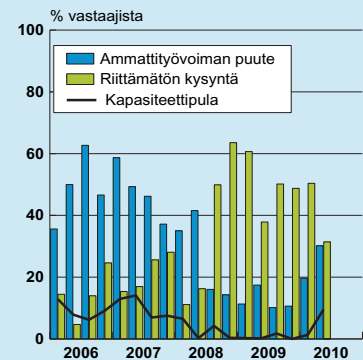
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

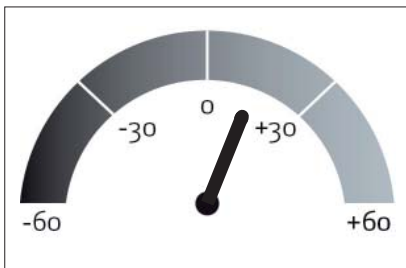
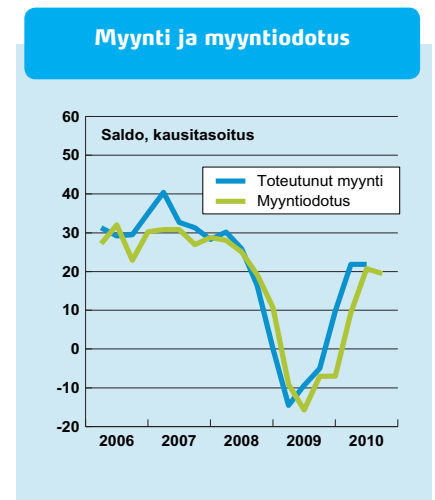
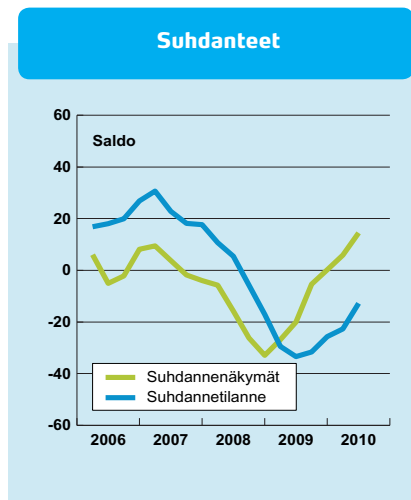

Tuotannon kasvun esteet

Palvelut

- Suhdannekuva alkanut elpyä asteittain: tämänhetkinen tilanne vielä alle keskimääräisen
- Näkymät lähikuukausille aiempaa myönteisemmät (saldoluku +14)
- Myynnin kasvu jatkuu ja kannattavuuden ennustetaan hieman paranevan
- Henkilöstön väheneminen päättyi alkuvuonna, odotukset varovaisen myönteiset

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Palveluyritykset kuvaavat suhdanteidensa kääntyneen vähitellen parempaan kuluvan vuoden aikana. Elpyminen on ollut asteittaista, ja tämänhetkistä suhdannekuvaa arvioidaan vielä jonkin verran keskimääräistä heikommaksi.

Myynti on kuitenkin ollut kasvussa, ja henkilöstön väheneminen on päätynyt alkukesällä.

Näkymät lähikuukausille aiempaa kirkkaammat

Näkymät lähikuukausille ovat aiempaa myönteisemmät, ja suhdannenousun enteillään vähitellen vauhdittuvan.

Palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku kohosi heinäkuussa lukemaan +14. Edellisessä, huhtikuussa tehdyssä suhdannetiedustelussa näkymien saldoluku oli +6.

Suhdanteiden vahvistumista loppuvuoden aikana ennusti heinäkuun tiedustelussa 22 prosenttia palvelualojen vastaajayrityksistä. Tilanteen

arvioi heikentyvän 8 prosenttia vastaajista. Runsas kaksi kolmasosaa eli 66 % vastaajista odottaa vakaata suhdannekehitystä syksyille ja alkutalville.

Myynnin odotetaan jatkavan tasaista kasvua

Suhdannebarometriin osallistuneiden palveluyritysten myynnin kasvu jatkui alkukesällä tasaisena. Myyntikehitys vastasi kolme kuukautta sitten tehdyssä tiedustelussa esitettyjä arvioita.

Myynnin ennustetaan kasvavan likimain samaa vauhtia myös seuraavan kolmen kuukauden aikana. Loppuvuonna myynnin volyymin enteillään kasvavan hieman nopeammin.

Suhdannekuvan paranemisen myötä heikko kysyntä rajoittaa toimintaa yhä harvemmissä palveluyrityksissä. Kysynnän heikkous on silti yhä merkittävin myynnin kasvun este: siitä kärsi heinäkuussa 21 prosenttia vastaajista. Työvoimapula yleistyi

Suhdannotiedustelun päätuloksia, saldo

	2008				2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	30	28	16	2	-15	-7	-6	11	19	25		
Myynti odotus seuraavalle 3 kk:lle	30	16	12	-14	-10	-10	-5	5	25	19		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	9	0	-8	-14	-1	-17	-12	0	5		
Henkilökunta odotus seuraavalle 3 kk:lle	16	-4	-8	-17	-14	-22	-19	-9	6	-4		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	37	37	40	43	44	47	51	39	42	32		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	26	24	21	8	6	6	8	5	9	10		
puute kapasiteetista	4	2	2	5	1	0	1	1	3	2		
riittämätön kysyntä	7	10	17	25	35	37	40	30	28	21		
muu este	2	2	3	4	3	2	3	4	3	2		
Suhdannotilanne tällä hetkellä	11	5	-5	-17	-29	-33	-31	-26	-22	-13		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-5	-16	-27	-32	-27	-20	-6	1	6	14		

aavistuksen, ja se oli nyt ongelmana vain 10 prosentilla yrityksistä.

Kannattavuuden lasku päättynyt

Palvelujen myyntihintojen lasku kääntyi toisella neljänneksellä loivaksi nousuksi. Lähikuukausina hintojen ennustetaan kohoavan hie-man ripeämmin.

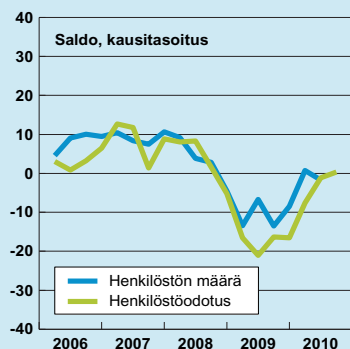
Kustannukset kohosivat edelleen jonkin verran lähes kaikilla palvelu-aloilla. Lähikuukausina kustannusten nousun arvioidaan jatkuvan samankaltaisena.

Palveluyritysten kannattavuus kääntyi hieman parempaan alkukesällä, ja hiljalleen paranevan suunnan ennustetaan jatkuvan myös syksyllä.

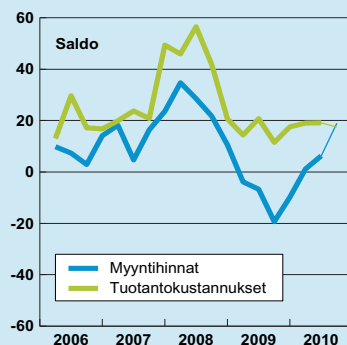
Henkilöstöodotukset varovaisen myönteiset

Palvelualojen henkilöstön lasku on päättynyt alkuvuonna. Lähikuukausien aikana henkilöstön ennustetaan kasvavan aavistuksen.

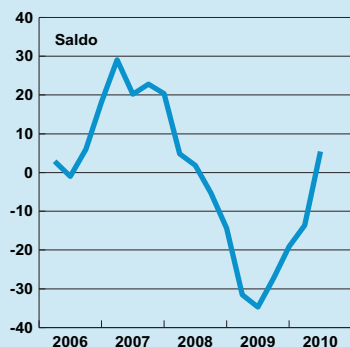
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

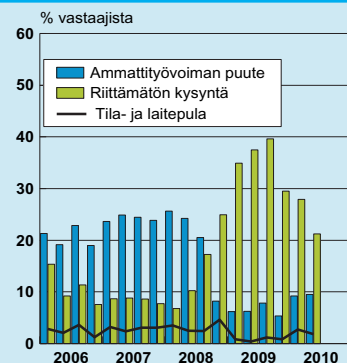
Hinnat ja kustannukset

Kannattavuus

Myyntin kasvun esteet

Elintarviketeollisuus

- Suhdanteet kääntyneet parempaan, mutta tilanne yhä tavanomaista heikompi
- Lähikuukausien aikana pieni parannus jatkuisi (suhdannenäkymien saldo +12)
- Tuotanto jatkaisi keväällä alkunutta kasvua
- Henkilöstön voimakkaan vähentämisen ennustetaan hidastuvan selvästi

Elintarviketeollisuuden suhdannetilanne on jonkin verran kohentunut, mutta vielä hieman tavanomaista heikompi. Lähikuukausien aikana suhdanteiden ennustetaan paranevan yhä loivasti.

Suhdanneodotukset varovaisen myönteiset

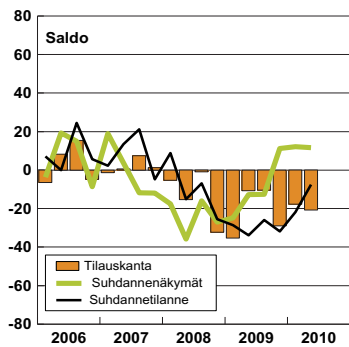
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +12 (huhtikuussa myös +12). Heinäkuun tiedustelussa 12 % yrityksistä odotti suhdanteidensa parantuvan lähikuukausina, kun taas heikentymistä odottavia vastaajia ei

ollut. Peräti 88 % yrityksistä ennustaa suhdannekuvan pysyvän nykyisellään loppuvuoden aikana.

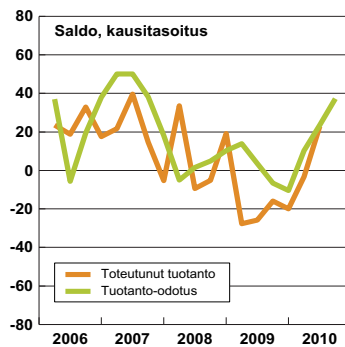
Vastaajayritysten tuotanto kääntyi loivaan kasvuun alkukesällä. Kasvun ennustetaan myös jatkuvan lähikuukaudet. Kapasiteettia on silti vapautunut noin puolella alan yrityksistä.

Henkilöstö on vähentynyt edelleen voimakkaasti, mutta syksyllä laskun ennustetaan selvästi hidastuvan.

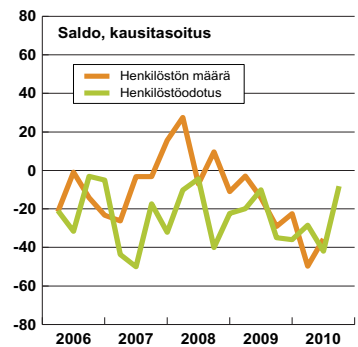
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

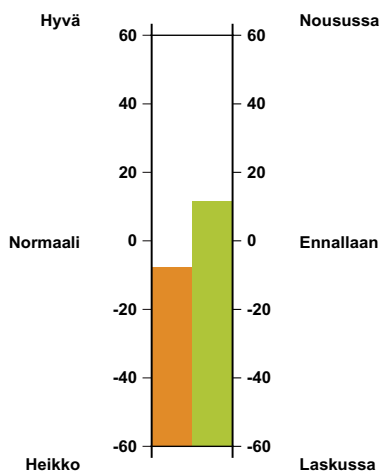

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-64	-27	12	-6	-45	25		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	10	3	-2	-20	31	48		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	50	37	57	46	44	48		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-36	-11	-10	-29	-18	-21		
Vienti-ilouskanta normaaliin verrattuna	-63	-3	-59	-66	-47	16		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-2	18	2	3	-14	-21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	1	-27	-22	-63	-18		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-35	-37	-32	-38	-9		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-98	-23	-42	-55	-41	-25		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	97	-40	-27	43	-7	50		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	59	54	38	30	56	53		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	0	0	0		
puute kapasiteetista	2	1	0	0	0	1		
riittämätön kysyntä	58	53	38	30	46	52		
muu este	0	0	0	0	10	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-29	-34	-26	-32	-22	-7		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-25	-13	-12	11	12	12		

Teva-teollisuus

- Suhdannekuva parantunut: tämänhetkinen tilanne jo hieman tavanomaista vahvempi
- Tilauskanta kasvanut ja tuotanto ollut selvässä nousussa
- Näkymät lähikuukausille yhä positiiviset (saldoluku +17)
- Tuotannon kasvu jatkuu – henkilöstön ennustetaan pysyvän nykytasolla

Teva-teollisuuden yritykset kuvaavat suhdanteidensa vahvistuneen jo hieman tavanomaista paremmiksi.

Tilauskanta on kasvanut vähän normaalia suuremmaksi, ja tuotanto oli alkukesällä selvässä kasvussa. Myös kannattavuus koheni.

Suhdannenousun ennustetaan jatkuvan

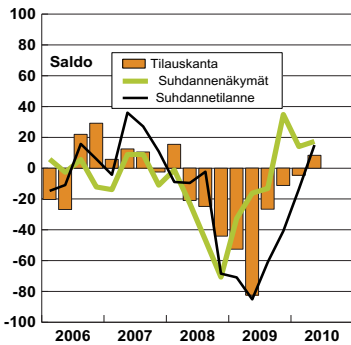
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +17 (huhtikuussa +14). Vahvistuvia suhdanteita odotti heinäkuun tiedustelussa 25 prosenttia

yrittäjästä, heikkenevää kehitystä puolestaan 8 prosenttia.

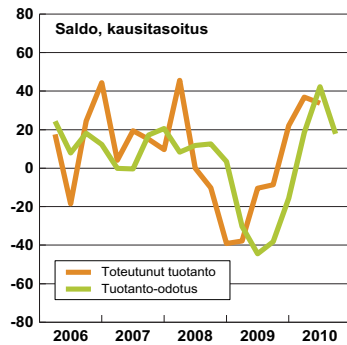
Tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat edelleen kohtalaisen hyvät. Kustannusten odotetaan olevan nousussa, mutta myös hintojen arvioidaan vahvistuvan.

Henkilöstö kääntyi loivaan kasvuun alkukesällä. Lähikuukaudet sen määrän ennustetaan pysyvän vakaana.

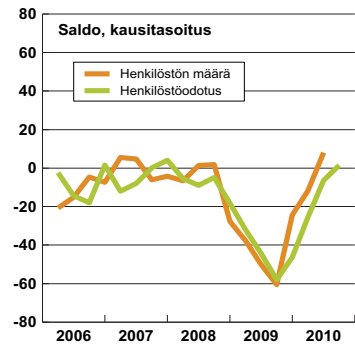
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

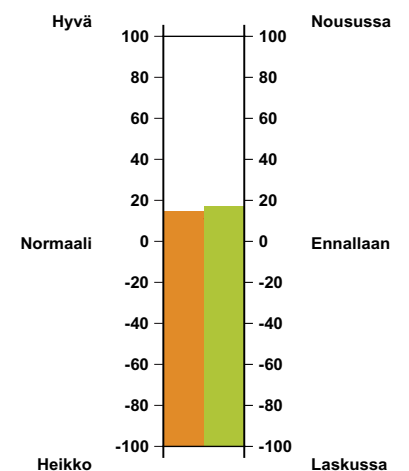

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-35	-15	-6	8	38	32		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-48	-48	-4	18	40	3		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	30	27	62	29	74	79		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-53	-83	-26	-11	-4	8		
Vienti-tilauskanta normaaliin verrattuna	-52	-82	-14	-17	-29	16		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	1	-26	-36	-58	-39	-30		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-43	-40	-54	-33	-16	19		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-44	-64	-45	-27	-6	-6		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-37	-51	-63	-41	17	50		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	-20	-20	39	34	38		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	64	66	51	49	26	21		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	0	0	1		
puute kapasiteetista	0	0	0	1	0	6		
riittämätön kysyntä	51	54	34	39	14	5		
muu este	0	0	0	0	0	1		
Suhdanneilanne tällä hetkellä	-71	-86	-61	-41	-14	15		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-33	-16	-14	34	14	17		

Suhdanneilanne

Suhdannenäkymät

Puuteollisuus

- Suhdannekuva kohentunut: tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo normaalia paremmaksi
- Tuotanto kasvanut selvästi ja hintojen nousu ollut tuntuva
- Suhdanteiden odotetaan pysyvän nykyisellään (suhdannenäkymien saldo -3), mutta tuotannon kasvuvauhti vaimenee
- Myyntihintojen odotetaan jatkavan nousussa, mutta kustannukset kohoavat voimakkaasti

Mekaanisen metsäteollisuuden suhdanteet ovat jatkaneet kohenevista alkukesällä. Vastaajaryitykset kuvaavat tämänhetkistä tilannetta jo hieman normaalia paremmaksi.

Tuotanto on kasvanut yleisesti ja myyntihinnat ovat nousseet tuntuvasti. Myös kapasiteetin käyttöaste on selvästi viimevuotista parempi.

Kasvun arvioidaan hieman vaimenevan

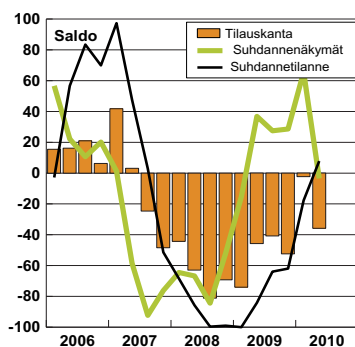
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -3 (huhtikuussa +66). Vahvistuvia suhdanteita odotti 20

prosenttia vastaajista, ja käännettä heikompaan ennusti 23 %.

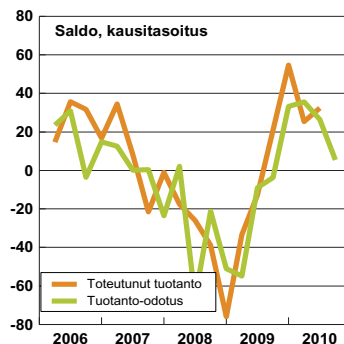
Tuotannon ennustetaan jatkavan nousussa loppuvuonnakin, mutta kasvuvauhti jäisi alkukesää hitaammaksi. Samoin henkilöstön määrä jatkaisi kasvuaan.

Myyntihintojen ennustetaan pysyvän nousussa, mutta myös kustannusten kohoamisen arvioidaan olevan varsin nopeaa.

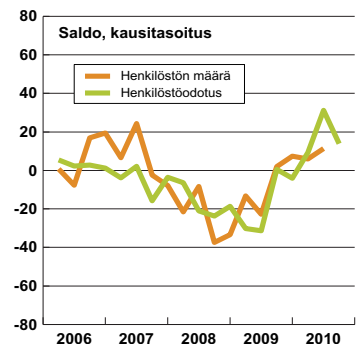
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

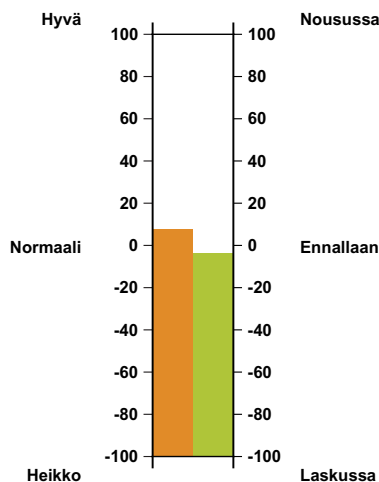

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-36	-5	32	36	20	41		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	6	5	24	27	45	12		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	12	56	53	36	72	58		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-74	-46	-41	-52	-2	-35		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-93	-65	-43	-59	-32	-39		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	47	5	-28	7	6	-12		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-12	-9	-1	11	20		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-30	-9	-1	3	32	3		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-74	-16	0	42	54	88		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-2	9	9	67	40	-3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	86	47	72	70	47	43		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	0	4	0		
puute kapasiteetista	3	3	23	5	14	19		
riittämätön kysyntä	78	44	47	62	20	22		
muu este	5	0	23	8	11	4		
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-100	-84	-64	-63	-17	8		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-15	36	27	29	66	-3		

Paperiteollisuus

- Suhdanteet kohentuneet varsin nopeasti: tämänhetkinen tilanne jo hieman tavanomaista vahvempi
- Uusia tilauksia saatu selvästi aiempaa enemmän - tuotanto kasvanut voimakkaasti
- Yleisen suhdannekuvan odotetaan pysyvän nykyisellään, tuotannon kasvun arvioidaan hidastuvan
- Sekä hintojen että kustannusten selvän nousun ennustetaan jatkuvan

Massa- ja paperiteollisuuden suhdanteet ovat edelleen vahvistuneet alkukesällä. Keskimäärin tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo hieman tavanomaista paremmaksi. Hajonta toimialan sisällä on kuitenkin suurta.

Tuotanto kasvanut selvästi alkukesällä

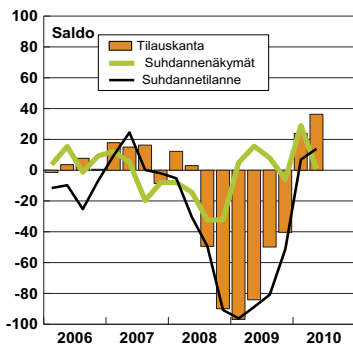
Uusia tilauksia on saatu alkukesällä selvästi aiempaa enemmän, ja tuotannon kasvu on ollut melko voimakasta. Tilaukanta on elpynyt ja kapasiteetin käyttöaste kohonnut.

Sekä myyntihinnat että kustannukset kohosivat.

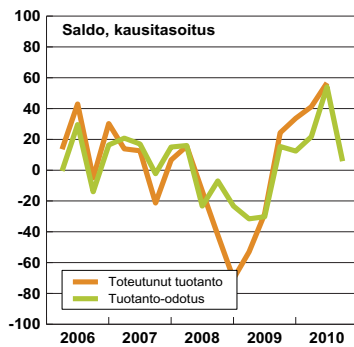
Suhdanteiden odotetaan pysyvän nykyisellään loppuvuoden aikana. Tuotannon kasvun arvioidaan jatkuvan, mutta vauhti jäisi alkukesästä. Henkilöstö supistuisi enää melko vähän. Hintojen ja kustannusten ennustetaan jatkavan tuntuvasa nousussa.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +1 (huhtikuussa +29). Nousua ennusti 21 % ja tilanteen heikkenemistä 20 % yrityksistä.

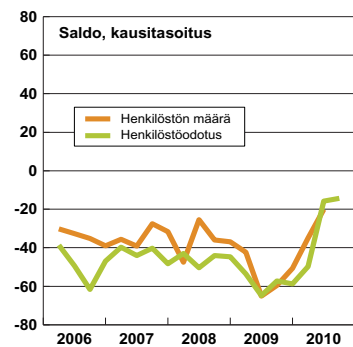
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

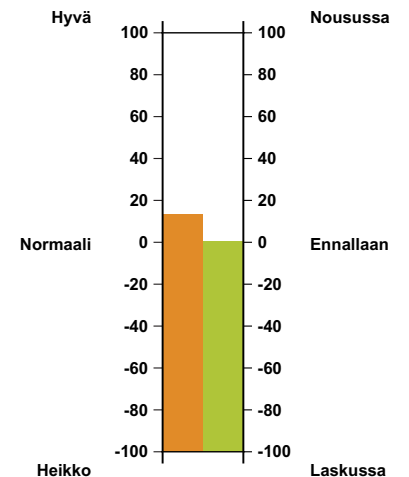

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-58	-26	40	9	32	61		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-32	14	3	1	55	5		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	13	6	33	29	65	72		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-97	-84	-50	-40	24	37		
Vienti-ilaukanta normaaliin verrattuna	-94	-82	-47	-30	40	38		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	4	-6	-22	-40	-5	5		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-39	-53	-64	-68	-30	-10		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-56	-56	-64	-63	-6	-13		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-95	-85	-63	-19	61	90		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	10	-9	6	17	-24		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	76	93	71	55	62	75		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	1	0	1	2		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	14	44		
riittämätön kysyntä	76	92	67	52	30	27		
muu este	0	4	3	3	23	14		
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-96	-89	-81	-51	7	14		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	6	15	8	-6	29	1		

Suhdantetilanne

Suhdannenäkymät

Painaminen

- Suhdannekuoppa pitkittynyt ja elpyminen jäänyt vähäiseksi muihin aloihin nähden
- Tuotannon lasku päättyi, mutta henkilöstö supistui yhä selvästi
- Näkymät lähikuukausille hieman parantuneet, vaikka merkittävään toipumiseen ei vielä uskota
- Tuotannon arvioidaan jopa vähe- nevän lisää, mutta hintojen laskun ennustetaan tasaantuvan

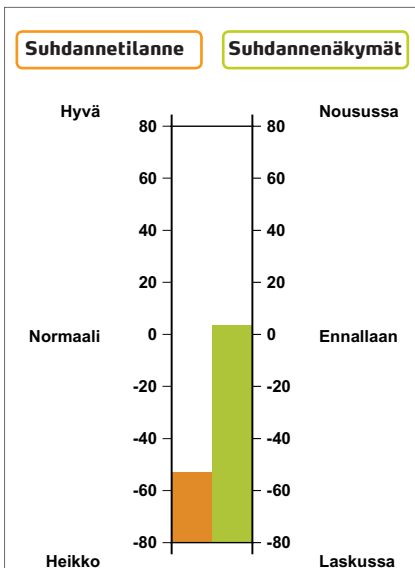
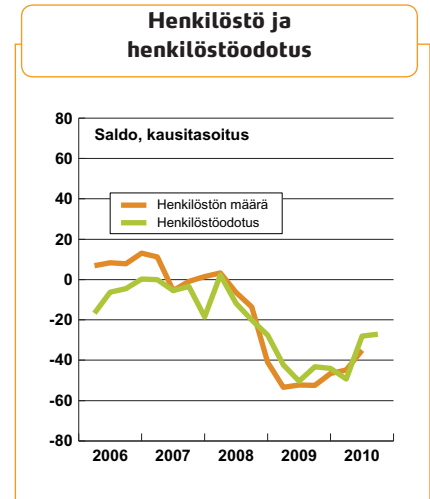
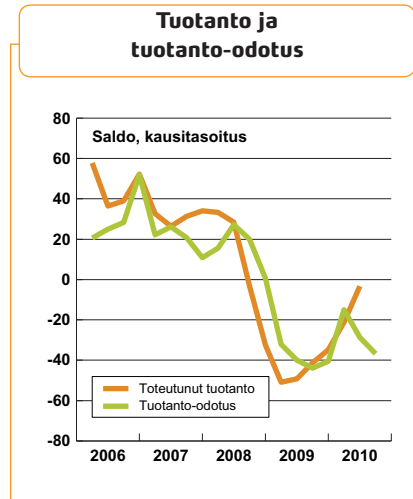
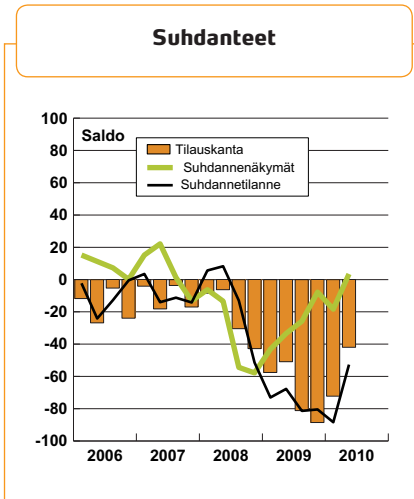
Painoalan yritysten suhdannetilanne on edelleen selvästi tavanomaista heikompi. Elpyminen on jäänyt huomattavan vähäiseksi useimpiin muihin toimialoihin nähden. Ti- lauskanta on jonkin verran toipunut mutta yhä niukka. Tuotanto ei enää laskenut, mutta henkilöstö väheni yhä tuntuvasti. Samoin hintojen lasku oli voimakasta.

Yleiskuva edelleen heikko

Näkymät lähikuukausille ovat hieman aiempaa paremmat, mutta merkittävään elpymiseen ei vielä

uskota. Tuotanto jopa supistuisi uudelleen, ja henkilöstö vähenisi edelleen jonkin verran. Hintojen laskun nähdään kuitenkin olevan tasaantumassa.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +4 (huhtikuussa -18). Paranevia suhdanteita odotti heinäkuussa 17 % vastaajista. Tilanteen heikkenemistä odotti puolestaan 13 % yrityksistä.

Suhdantietustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-61	-41	-35	-40	-34	10		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-35	-35	-34	-35	-23	-29		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	36	41	25	8	6	39		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-57	-51	-81	-89	-72	-42		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-76	-75	-72	-75	-76	-56		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-14	-23	-29	-25	-36	-28		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-52	-44	-48	-60	-47	-24		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-48	-40	-44	-58	-26	-22		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-67	-91	-79	-77	-67	-55		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-57	-16	-20	-30	-26	-12		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	87	73	81	85	87	80		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	0	0	0	0	8		
puute kapasiteetista	4	0	0	7	0	3		
riittämätön kysyntä	73	73	81	79	87	68		
muu este	1	0	0	1	1	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-73	-68	-81	-81	-88	-53		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-43	-33	-26	-8	-18	4		

Kemianteollisuus

- Suhdannekuva parantunut alkuvuoden aikana merkittävästi
- Tämänhetkinen tilanne jo normaalia parempi
- Uusia tilauksia saatiin varsin hyvin, tuotanto kasvoi odotuksia enemmän
- Näkymät lähikuukausille edelleen melko myönteiset (saldoluku +13), mutta tuotannon kasvuvauhti hidastunee

Kemianteollisuuden yritysten suhdannetilanne on parantunut nopeasti. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jo jonkin verran normaalia paremmaksi.

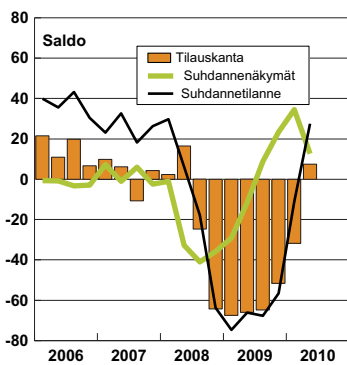
Suhdannekuva kohentunut selvästi

Uusia tilauksia on saatu aiempaa enemmän ja tilauskanta on kasvanut yli tavanomaisen. Tuotannon kasvu oli alkukesällä odotuksia nopeampaa, ja myös henkilöstö kääntyi kasvuun. Kapasiteetin käyttöaste on samoin kohonnut selvästi.

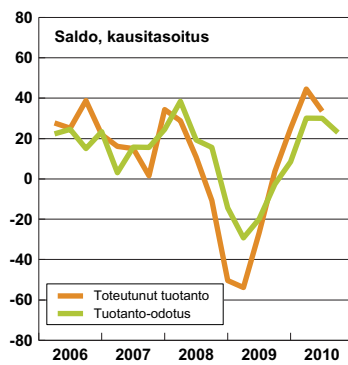
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +13 (huhtikuussa +34). Vahvistuvia suhdanteita ennusti heinäkuun tiedustelussa 13 prosenttia vastaajista eikä heikkenemistä odottavia ollut.

Tuotannon kasvun arvioidaan jatkuvan, mutta kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan alkukesään nähden. Myös hintojen ennustetaan nousevan. Henkilöstö pysynee lähes ennallaan syksyn aikana.

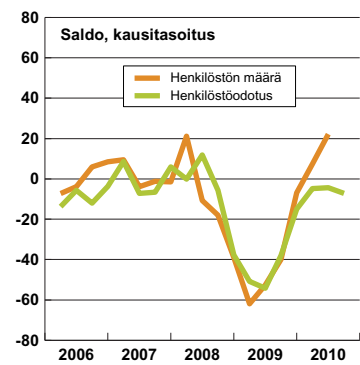
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

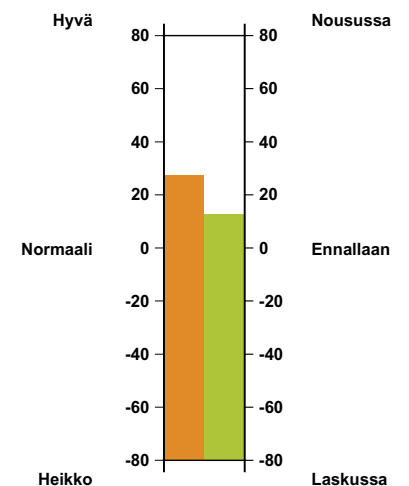
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-49	-23	14	3	46	38		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-1	-5	24	39	25		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	26	39	37	51	58	84		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-67	-67	-65	-52	-32	8		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-69	-66	-62	-54	-27	2		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	13	-20	-28	-20	-19	-22		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-68	-39	-43	-13	-3	37		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-51	-38	-17	-8	-4	-7		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-65	-69	-54	19	64	61		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-3	10	31	26	33		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	67	49	52	39	39	40		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	3	3	1	3	5		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	1	18		
riittämätön kysyntä	67	49	52	39	31	18		
muu este	0	0	0	1	5	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-75	-66	-68	-57	-11	27		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-30	-11	9	23	34	13		

Suhdannetilanne Suhdannenäkymät

Rakennustuoteteollisuus

- Suhdanteet kirkastuneet nopeasti, tämänhetkinen tilanne tavanomainen
- Uudet tilaukset kasvattaneet tilauskantaa: tuotannon kasvu ollut ripeää
- Odotukset syksyille varovaiset - osin normaalin kausivaihtelunkin vuoksi
- Suhdannenäkymien saldoluku heinäkuussa -4 (huhtikuussa +66)

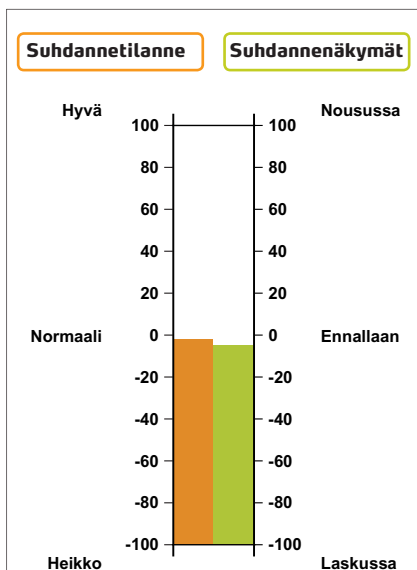
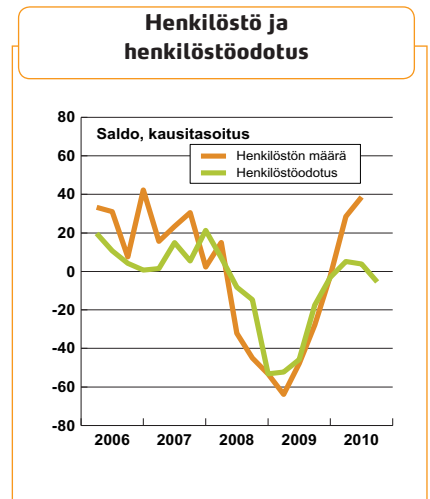
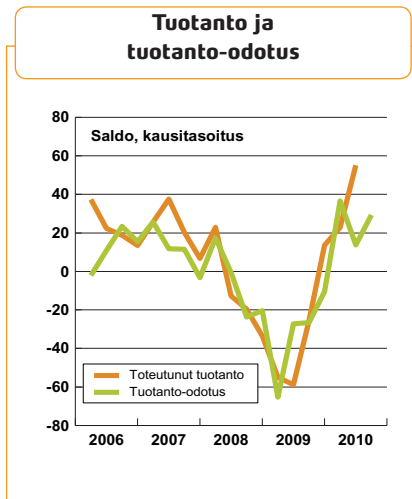
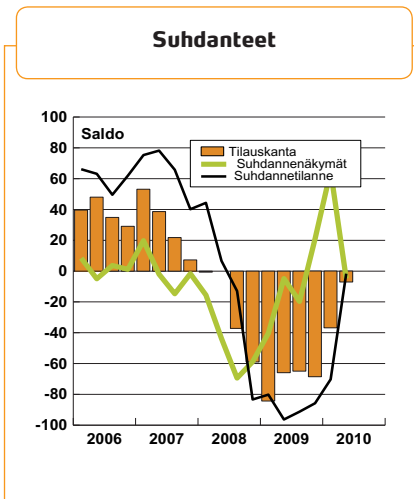
Rakennustuoteteollisuuden suhdanteet ovat alkukesällä kirkastuneet nopeasti, kuten edellisen Suhdannebarometrin odotukset enteilivätkin. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvataan jo tavanomaiseksi.

Tilauksia on saatu selvästi aiempaa enemmän ja tilauskanta on kohentunut normaaliksi. Tuotanto on kasvanut nopeasti suhdannekuopasta, ja myös henkilöstö on kääntynyt kasvuun.

Elpyminen ollut nopeaa - odotukset varovaisemmat

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -4 (huhtikuussa +66). Suhdanteiden paranemista odotti 11 prosenttia ja niiden heikkenemistä puolestaan 15 prosenttia vastaajista.

Tuotannon nopean kasvun ennustetaan jonkin verran laantuvan. Henkilöstön arvioidaan pysyvän nykytasolla.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-59	-31	-20	-14	12	83		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-27	-40	42	48	29		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	22	19	21	30	60	75		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-84	-66	-65	-68	-37	-7		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-82	-74	-65	-88	-66	-50		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	28	5	-29	-26	0	-5		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-58	-23	-43	-25	33	63		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-19	-29	9	23	-5		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-93	-93	-90	-76	-50	-34		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	4	-33	34	21	51	30		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	78	73	82	74	62	52		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	1	1	3		
puute kapasiteetista	1	0	0	0	2	20		
riittämätön kysyntä	77	73	82	73	60	30		
muu este	0	0	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-80	-96	-91	-86	-70	-2		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-40	-5	-19	21	66	-4		

Teknologiатеollisuus

- Suhdanteiden paraneminen on jatkunut alkukesällä, mutta tämänhetkinen tilanne on vielä tavanomaista heikompi
- Tilauskanta on toipunut, mutta yhä normaalia niukempi
- Suhdannekuvan paranemisen ennustetaan jatkuvan loppuvuonna: suhdannenäkymien saldoluku +19
- Tuotanto kasvaisi edelleen melko yleisesti, ja henkilöstömäärä laskisi enää aavistuksen

Teknologiатеollisuuden yritysten mukaan suhdanteiden paraneminen on jatkunut alkukesällä, mutta tämänhetkinen tilanne on vielä jonkin verran tavanomaista heikompi. Uusia tilauksia on saatu aiempaa runsaammin. Tilauskanta on parantunut, mutta silti hieman alle normaalin.

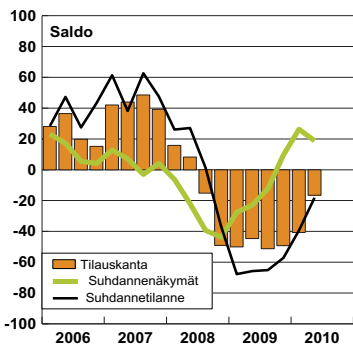
Tuotantomäärät ovat kasvaneet melko yleisesti, ja hintojen kääntyminen nousuun paransi myös kannattavuutta vähän. Vapaata kapasiteettia on kuitenkin vielä 31 prosentilla vastaajista, ja henkilöstö supistui edelleen hieman.

Suhdanneodotukset yhä melko hyvät

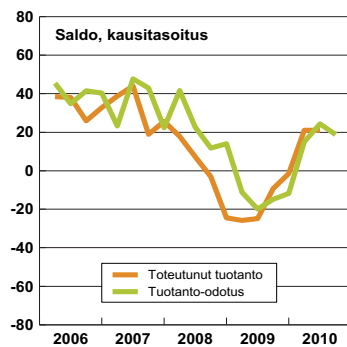
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +19 (huhtikuussa +26). Suhdanteiden paranemista ennustaa nyt 27 % yrityksistä ja 8 % odottaa käännettä heikompaan.

Lähikuukausina uusia tilauksia odotetaan hieman aiempaa enemmän, ja tuotanto jatkaisi kasvua. Henkilöstömäärä alenisi enää aavistuksen. Myyntihintojen odotetaan jonkin verran kohoavan ja kannattavuuden enteillään paranevan.

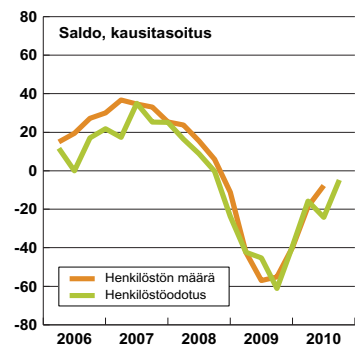
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

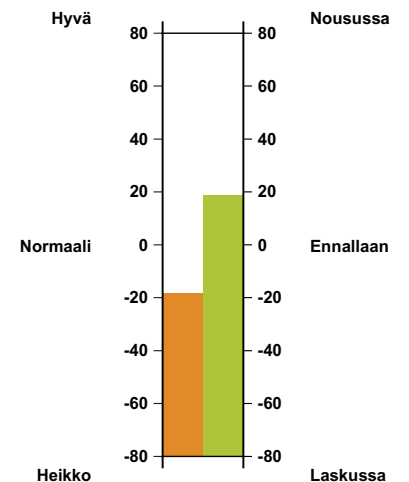

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	-17	-11	-17	22	28		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-14	-14	-13	6	31	18		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	46	46	44	45	62	69		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-51	-45	-52	-50	-41	-17		
Vienti-tilauskanta normaaliin verrattuna	-55	-47	-53	-50	-38	-23		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	10	-6	-10	-7	-9	0		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-43	-52	-57	-49	-19	-3		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-40	-55	-37	-19	-19	2		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-66	-84	-76	-52	-14	16		
Vienti-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-33	-23	-16	2	17	20		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	63	59	67	59	48	42		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	2	1	1	3	3		
puute kapasiteetista	1	4	0	0	8	11		
riittämätön kysyntä	61	56	63	53	38	28		
muu este	2	1	4	6	3	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-67	-65	-65	-57	-39	-18		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-28	-23	-12	9	26	19		

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Kauppa

- Suhdannetilanne parantunut, mutta jää vielä tavanomaista heikommaksi
- Myynnin kasvu vauhdittui alkukesällä ja henkilöstön lasku päättyi
- Yleiset suhdannenäkymät aiempaa paremmat (saldoluku +15): elpymisen odotetaan jatkuvan
- Myynnin kasvun arvioidaan pysyvän kohtalaisena - henkilöstöön ei muutoksia

Kaupan alan yritykset kuvaavat suhdanteidensa vahvistuneen alkukesällä, mutta tämänhetkinen tilanne on vielä jonkin verran normaalia heikompi

Myynnin kasvu nopeutui toisella neljänneksellä ja henkilöstön lasku päättyi.

Suhdanneodotukset parantuneet

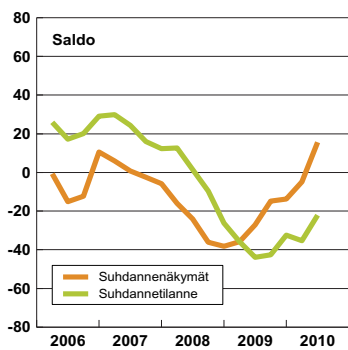
Odotukset lähikuukausille ovat kohentuneet edelliseen Suhdannebarometriin nähden. Suhdannekuvan

kirkastumisen arvioidaan jatkuvan loppuvuonna, ja myynnin ennustetaan pysyvän kasvussa. Työvoimassa ei odoteta tapahtuvan suuria muutoksia.

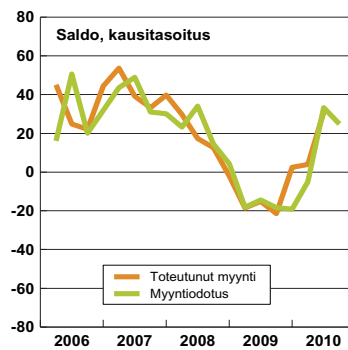
Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +15 (huhtikuussa -4).

Paranevia suhdanteita odotti heinäkuun tiedustelussa 26 % yrityksistä. Tilanteen huononemista ennusti puolestaan 11 % vastaajista.

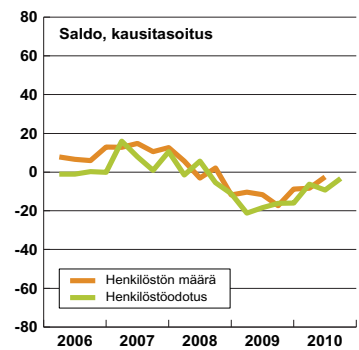
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

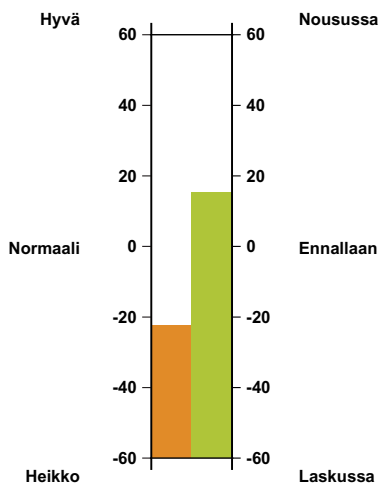

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-16	-22	3	4	30		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-15	-19	-19	-5	33	24		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	-7	-23	-11	-6	3		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-22	-16	-7	-2	-8		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	45	46	52	36	43	35		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	3	8	4	2	6		
puute kapasiteetista	1	1	2	2	5	1		
riittämätön kysyntä	38	42	38	30	32	28		
muu este	4	0	4	3	3	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-36	-43	-42	-33	-36	-23		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-36	-27	-15	-14	-4	15		

Hotellit ja ravintolat

- Suhdanneilanne jatkunut edelleen tavanomaista heikompana
- Myyntikehitys oli kuitenkin odotettua parempaa, ja henkilöstö pysyi ennallaan
- Odotukset loppuvuodelle varovaisen myönteiset (saldoluku +12)
- Myynti kasvasi aavistuksen, mutta kohoavat kustannukset painaisivat yhä kannattavuutta

Toimialan yritysten suhdanneilanne on jatkunut tavanomaista heikompana myös alkukesällä.

Myyntin kehitys oli kuitenkin odotuksia parempaa, sillä edellisessä tiedustelussa kasvuodotukset olivat varsin varovaiset. Henkilöstö pysyi odotetusti ennallaan. Kannattavuus heikkeni yhä selvästi alkukesän aikana.

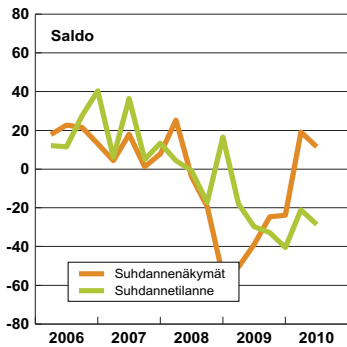
Loivaa suhdannenousua odotetaan

Odotukset lähikuukausille ovat varovaisen myönteiset. Myynnin ar-

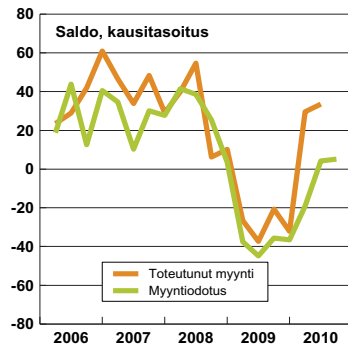
vioidaan kasvavan aavistuksen, eikä henkilöstömääriin odoteta muutoksia. Hintatason ennustetaan pysyvän vakaana, ja kohoavat kustannukset painaisivat yhä jonkin verran kannattavuutta.

Suhdannenäkymien saldoluku on heinäkuun barometrin mukaan +12 (huhtikuussa +20). Paranevia suhdanteita ennusti 13 prosenttia, heikkeneviä taasen 1 % vastaajista.

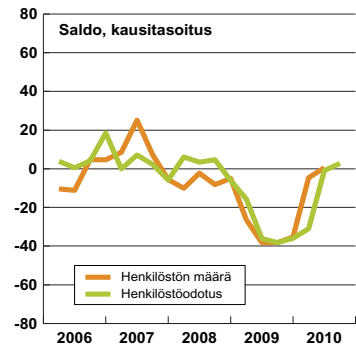
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

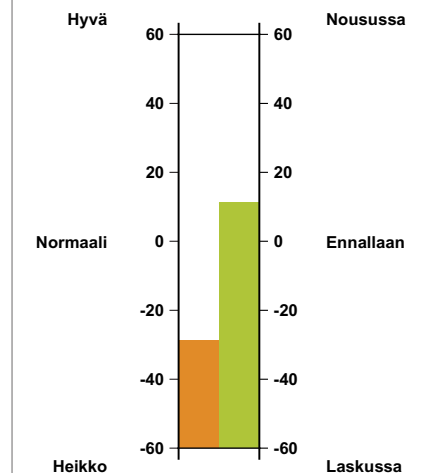
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-39	-23	-44	41	29		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-48	-22	-34	-40	1	20		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-29	-34	-37	-42	-6	4		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-25	-43	-36	-43	11	-1		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	41	44	49	56	55	31		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	7	1	0	1	0		
puute kapasiteetista	1	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	40	37	49	55	54	26		
muu este	0	0	0	1	0	5		
Suhdanneilanne tällä hetkellä	-18	-30	-32	-41	-21	-28		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-51	-38	-24	-24	20	12		

Suhdanneilanne Suhdannenäkymät

Liikenne

- Suhdannetilanne kohentunut, mutta yhä hieman normaalia heikompi
- Odotukset lähikuukausille hieman parantuneet, mutta suurta hajontaa toimialan sisällä
- Yleiset suhdannenäkymät saldoluvussa +5 (huhtikuussa -2)
- Myynti kasvasi jonkin verran, ja nyt myös kannattavuuden laskun arvioidaan päättyvän

Liikennealan yritysten suhdannetilanne on parantunut, mutta yhä hieman tavanomaista heikompi. Myynti pysyi alkukesällä lähes ennallaan, ja henkilöstön määrä aleni hieman. Hintataso kääntyi loivaan nousuun.

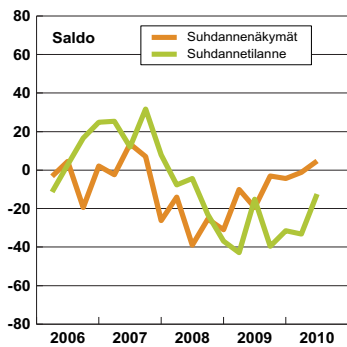
Suhdanneodotukset vahvistuneet vähän

Suhdannetilanteen odotetaan paranevan hieman loppuvuoden aikana. Myynnin arvioidaan kääntyvän uudelleen kasvuun, mutta henkilöstön määrä laskisi edelleen hieman.

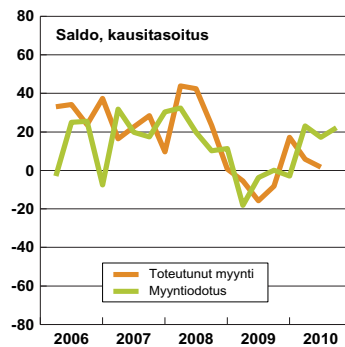
Suhdanneodotuksissa on yhä tuntuva vaihtelua toimialan sisällä. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +5 (huhtikuussa -2). Käännettä parempaan odotti 32 prosenttia vastaajista, tilanteen heikkenemistä loppuvuoden aikana puolestaan 27 % toimialan vastaajista.

Myyntihintojen varovaisen nousun ennustetaan jatkuvan, ja nyt myös kannattavuuden laskun ennustetaan päättyvän.

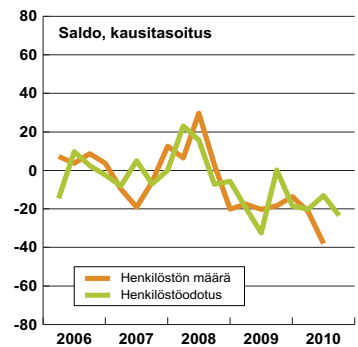
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

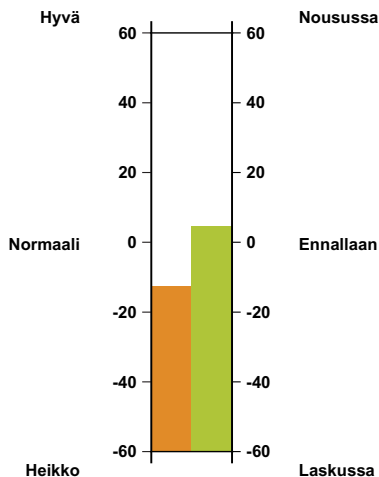

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	-8	0	4	4	9		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-1	-1	7	11	20	22		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-17	-22	-17	-21	-37		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-30	-1	-17	-24	-16	-22		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	39	55	54	47	52	47		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	7	6	1	1	2		
puute kapasiteetista	4	0	3	1	0	0		
riittämätön kysyntä	33	45	45	45	50	43		
muu este	0	3	1	0	12	3		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-43	-15	-39	-31	-33	-12		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-19	-3	-5	-2	5		

Rahoitus ja vakuutus

- Suhdanteet pysyneet vakaina alkuvuoden aikana
- Myynti on kasvanut ja myös henkilöstö kääntyi kasvuun alkukesällä
- Suhdanteisiin odotetaan pientä parannusta (saldoluku +9)
- Myynti jatkaisi edelleen selvässä kasvussa – henkilöstö vähenisi kuitenkin taas hieman

Rahoitus- ja vakuutusalan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa jatku- neen hieman tavanomaista heikom- pana. Myynti on kuitenkin sujunut melko hyvin ja henkilöstö kääntynyt kasvuun alkukesän aikana. Kannat- tavuus on pysynyt koko kuluvan vuoden ajan varsin vakaana.

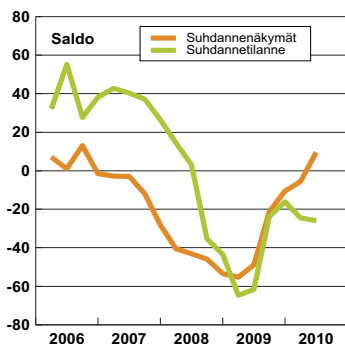
Suhdanteiden odotetaan hieman vahvistuvan

Lähikuukausien aikana suhdanneku- van ennustetaan kohenevan hieman. Myynnin odotetaan jatkavan kasvua

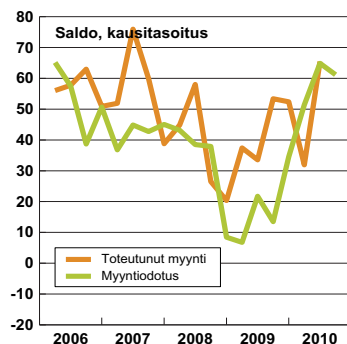
ja kannattavuudessa ei arvioi- da tapahtuvan suuria muutoksia. Henkilöstön määrä vähenisi jälleen hieman.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +9 (huhtikuussa -6). Uusimmassa tiedustelussa 12 prosenttia vastaajista odotti suh- danteiden paranevan loppuvuonna. Tilanteen heikkenemistä odotti vain 3 prosenttia vastanneista.

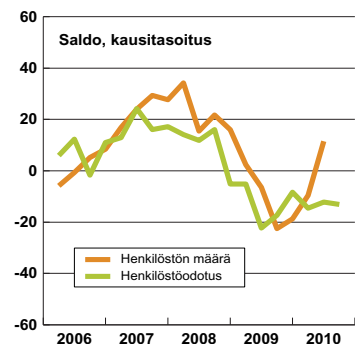
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

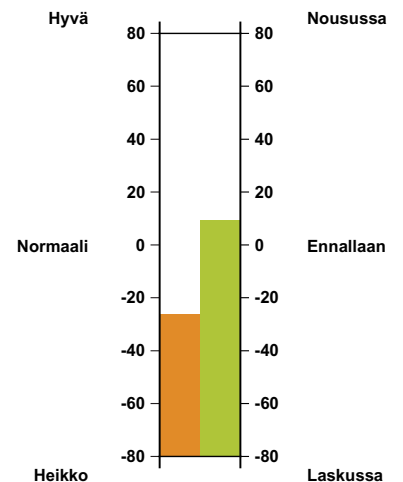
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	33	53	52	32	66		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	13	35	51	65	61		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	3	-20	-22	-17	22		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-26	-17	-8	-8	-18	-12		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	39	29	27	32	29		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	1	2	4	18	3		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	49	32	12	10	8	24		
muu este	6	10	14	12	8	2		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-64	-61	-24	-17	-25	-26		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-55	-49	-22	-11	-6	9		

Suhdannetilanne Suhdannenäkymät

Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdanteet parantuneet asteittain - tämänhetkinen tilanne hieman normaalia heikompi
- Myynti on kasvanut hieman, ja henkilöstöä on alettu rekrytoida
- Suhdannenäkymät lähikuukausille vakaat (saldoluku -1)
- Myynnin ennustetaan pysyvän nykytasollaan, ja henkilöstöä odotetaan hieman lisäävän

Tieto- ja viestintäpalveluyritysten suhdannekuva on asteittain kirkastunut. Tämänhetkistä suhdannetilannetta luonnehditaan kuitenkin edelleen hieman keskimääräistä vaisummaksi. Myynti on kasvanut hieman, ja myös henkilöstöä on rekrytoitu.

Vakaat suhdanneodotukset

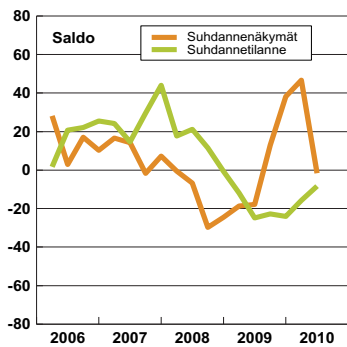
Suhdannekehityksen odotetaan olevan melko vakaata myös loppuvuoden aikana.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa -1 (huhtikuussa +46). Paranevaa kehitystä odotti heinäkuussa 14 prosenttia vastaajista, ja heikkenemistä ennustavia oli 15 %.

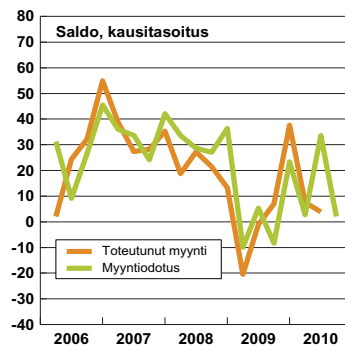
Myynnin arvioidaan pysyvän nykytasollaan myös alkusyksyllä. Henkilöstöä lisättäisiin vähän.

Myyntihinnoissa ja kannattavuudessa ei odoteta tapahtuvan suuria muutoksia lähikuukausina.

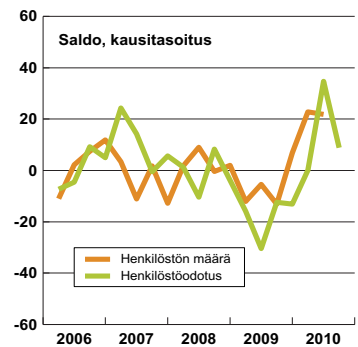
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

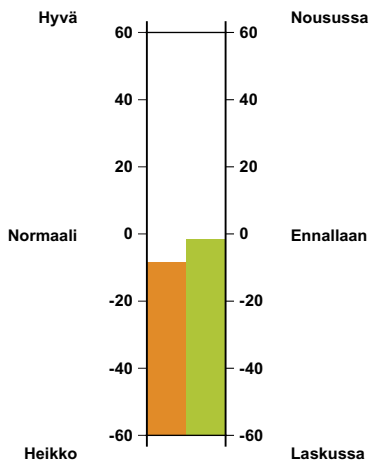

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-20	-1	7	38	8	4		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	6	-9	24	3	34	3		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	-3	-18	7	23	26		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-25	-21	-16	0	43	-2		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	48	64	56	28	23	25		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	5	3	3	5	6		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	38	52	50	25	17	15		
muu este	8	7	2	4	1	6		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-12	-25	-23	-24	-15	-8		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-18	-18	13	39	46	-1		

Kiinteistöpalvelut

- Suhdantetilanne tällä hetkellä vähän normaalia parempi
- Näkymät lähikuukausille melko valoisat, suhdannekuva paranee loppuvuonna (saldoluku +22)
- Myynnin kasvu jäisi kuitenkin alkuvuotta hitaammaksi, mutta henkilöstöä odotetaan lisäävän

Kiinteistö- ja siivouspalvelualan yritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdantetilannettaan hieman tavanomaista paremmaksi. Suhdanteet ovat hiljalleen kohentuneet viime vuoden puolelta alkaen.

Yleinen suhdannekuva vakaan myönteinen

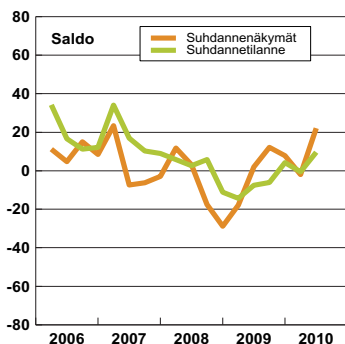
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat melko valoisat. Yleisen suhdannekuvan ennustetaan paranevan jonkin verran loppuvuoden aikana.

Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +22 (huhtikuussa -3).

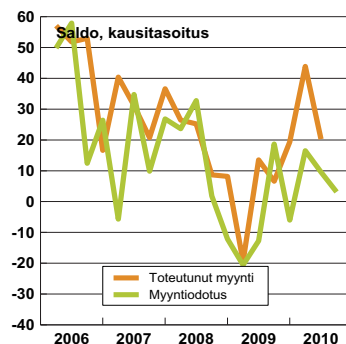
Suhdannenousua odotti heinäkuussa 22 prosenttia vastaajista, ja heikkeen kehitystä odottavia ei ollut.

Myynti on kasvanut koko alkuvuoden odotettua paremmin. Lähikuukausina myynnin kasvun ennustetaan kuitenkin jäävän melko vähäiseksi. Henkilöstön määrä pysyi toisella neljänneksellä lähes ennallaan. Syksyllä henkilöstömäärän arvioidaan hieman kasvavan.

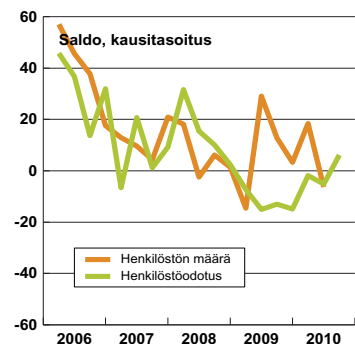
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

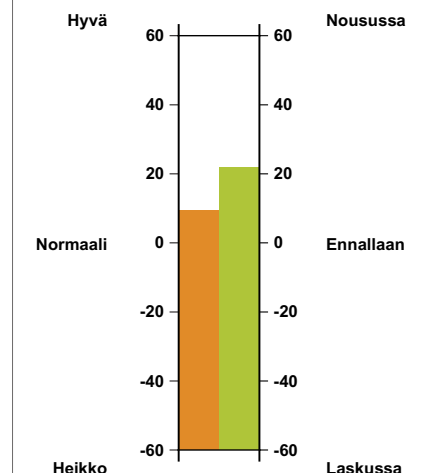
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-20	13	6	19	44	20		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-13	18	-6	16	10	3		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-20	42	17	-12	7	9		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	2	-22	-21	-8	10	0		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	44	25	29	32	40	29		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	19	16	18	11	20	19		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	2	6		
riittämätön kysyntä	22	4	11	14	16	9		
muu este	0	5	0	6	1	0		
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-15	-8	-6	4	0	10		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	2	12	8	-3	22		

Suhdantetilanne   Suhdannenäkymät

Muut palvelut

- Suhdannetilanne parantunut asteittain – tämänhetkinen tilanne normaali
- Näkymät melko valoisat, suhdanteiden arvioidaan vahvistuvan loppuvuonna (saldoluku +20)
- Myynti kasvaisi hieman ja myös henkilöstöä arvioidaan lisättävän

Muita palvelualoja edustavat yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa parantuneen asteittain. Tämänhetkisiä suhdanteita kuvataan jo normaaleiksi. Muihin palvelualoihin luetaan Suhdannebarometrissa muun muassa opetus-, sosiaali- ja terveystalvet.

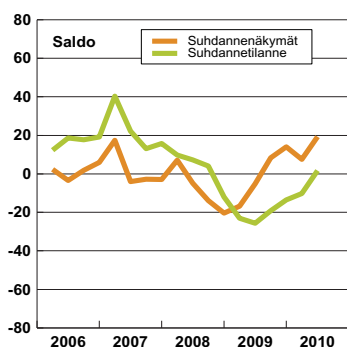
Näkymät melko valoisat

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat melko positiiviset. Suhdanteiden arvioidaan vahvistuvan loppuvuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +20 (huhtikuussa +8). Suhdanteiden kirkastumista

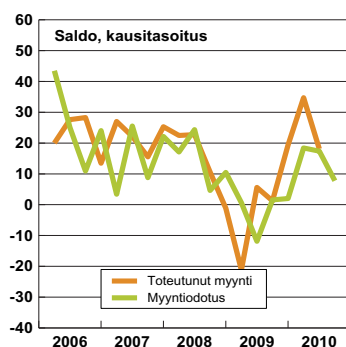
ennusti heinäkuussa 21 prosenttia ja tilanteen synkkenemistä 1 prosentti vastaajayrityksistä.

Myynnin ennustetaan kasvavan yhä hieman alkusyksyn aikana. Myös henkilöstömäärän arvioidaan nousevan loivasti.

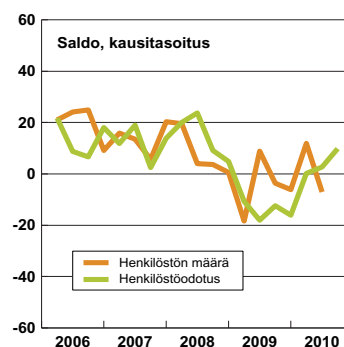
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

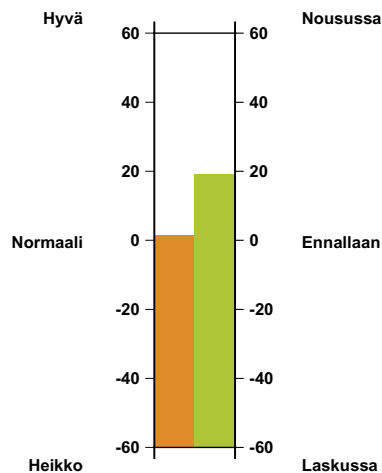

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

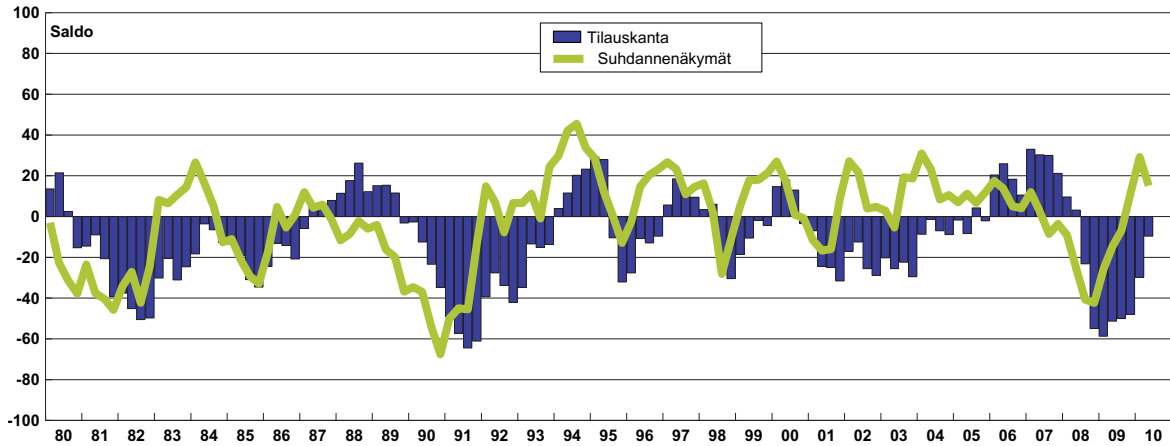

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

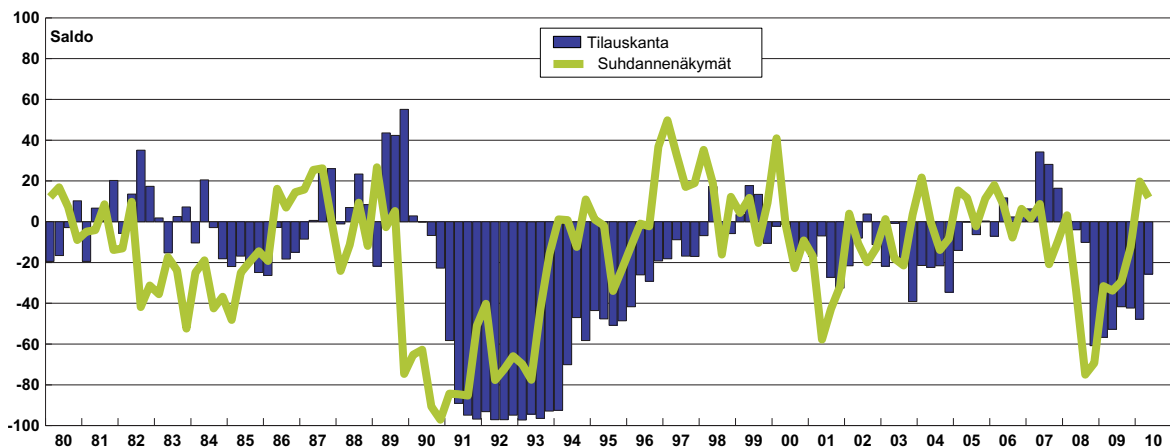
	2009				2010			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	6	2	20	35	19		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-12	1	1	19	17	8		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-22	17	-1	-11	6	4		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-22	-24	-1	11	3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	42	41	53	45	42	30		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	11	12	10	19	17		
puute kapasiteetista	0	0	1	0	2	4		
riittämätön kysyntä	29	27	42	25	21	13		
muu este	0	2	0	3	2	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-24	-25	-19	-13	-11	2		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	-5	8	14	8	20		

Pitkiä aikasarjoja

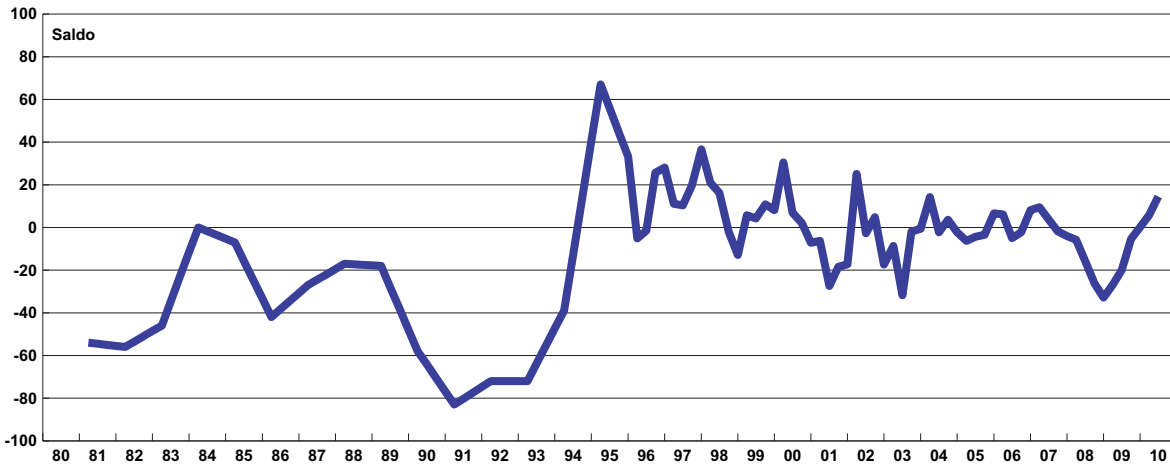
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

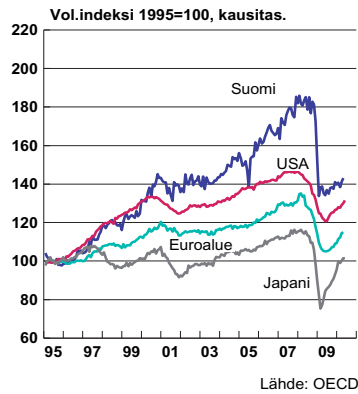

Palvelujen suhdannenäkymät

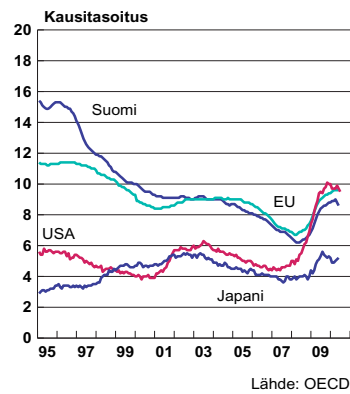

Taustatietoa taloudesta

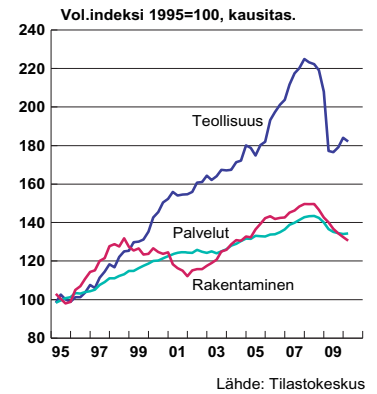
Teollisuustuotannon kehitys

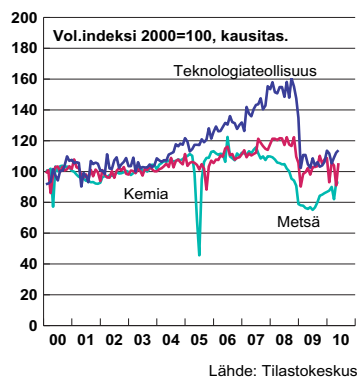
Työttömyysaste, %

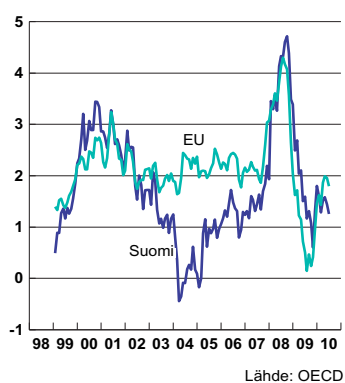
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

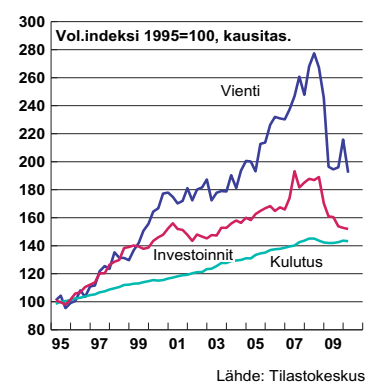
Teollisuustuotanto

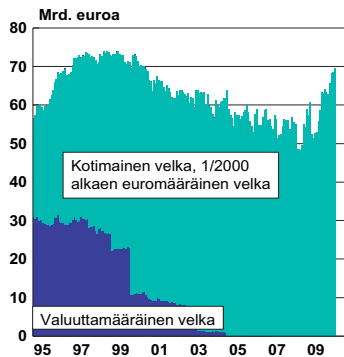
Inflaatio, %

Kysynnän päätekijät

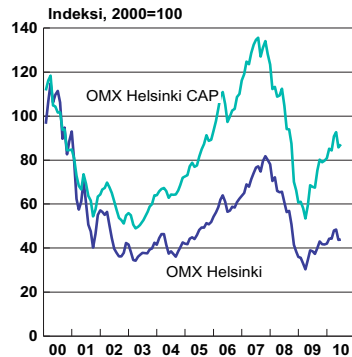

Valtionvelka

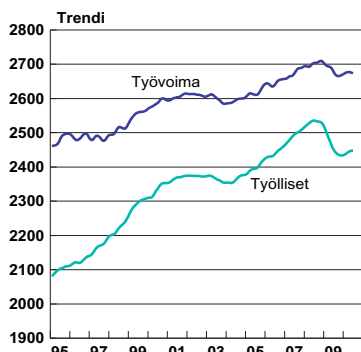
Lähde: Valtiokonttori

Pörssikursseja

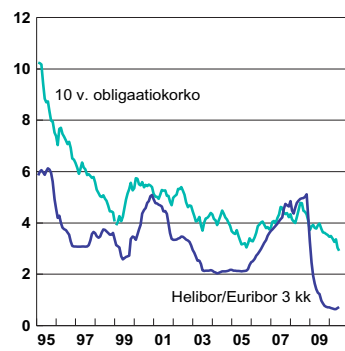
Lähde: OMX Helsinki

Työvoiman kysyntä ja tarjonta

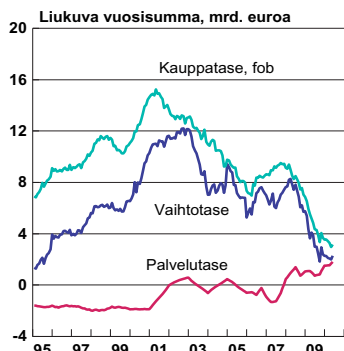
Lähde: Tilastokeskus

Korkoja, %

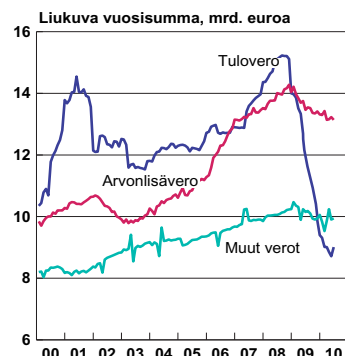
Lähde: Suomen Pankki

Ulkomaankaupan taseet

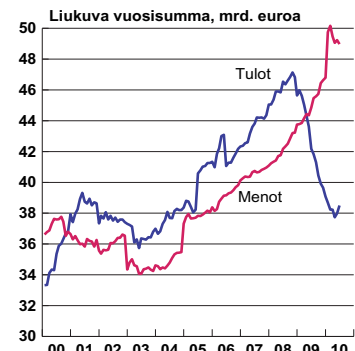
Lähde: Suomen Pankki

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Lähde: Valtiokonttori

Valtiontalouden tulot ja menot

Lähde: Valtiokonttori

Suhdanne tiedustelu- menetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdanne tiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdanne tiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **heinäkuussa 2010**. Siihen on vastannut **984 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa runsaat **253 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni.

Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historia tiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdanne tiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa EU:n komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdanne tiedusteluista

Suhdanne tiedusteluilla selvitetään yritysjohtajien näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännekohtia. Tyypillisesti suhdanne tiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa.

Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yritys kohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasona.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 - 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki • Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Vastaava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ulkoasu: Ulla Nurminen | EK 2010